

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 442/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. L. Z., T., zastúpeného advokátom JUDr. P. H., B., vo veci namietaného porušenia čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Sžo 246/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. L. Z. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 28. septembra 2010 a poštou 4. októbra 2010 doručená sťažnosť RNDr. L. Z., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 Sžo 246/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 30. septembra 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania odvolacieho rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. (ďalej len „úrad práce“) č. j. A/2006/20585, č. z.

A/2007/036168 z 23. apríla 2007, ako aj prvostupňového rozhodnutia úradu práce č. j. A/2006/20585, č. z. A/2007/013430 zo 6. februára 2007, ktorými sa rozhodlo o opätovnom zaradení sťažovateľa do činnnej štátnej služby. Rozsudkom krajského súdu č. k. 30 S 43/2007-99 z 27. januára 2009 bolo zrušené odvolacie rozhodnutie úradu práce č. j. A/2006/20585, č. z. A/2007/036168 z 23. apríla 2007 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Podaním z 12. marca 2009 požadoval sťažovateľ vydanie doplňujúceho rozsudku, ktorým by krajský súd doplnil rozsudok z 27. januára 2009 o výrok zrušujúci aj prvostupňové rozhodnutie úradu práce č. j. A/2006/20585, č. z. A/2007/013430 zo 6. februára 2007. Uznesením krajského súdu č. k. 30 S 43/2007-112 z 1. apríla 2009 bol návrh sťažovateľa na doplnenie rozsudku zamietnutý. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 246/2009 z 19. mája 2009 bolo uznesenie krajského súdu potvrdené. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené až po vyše roku, a to 27. júla 2010.

Sťažovateľ namieta, že podal návrh na doplnenie rozsudku z dôvodu, že krajský súd nerozhodol o celom predmete konania, keď vo výrokovej časti opomenul rozhodnúť aj o zrušení prvostupňového rozhodnutia úradu práce o opätovnom zaradení sťažovateľa do činnnej štátnej služby. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu č. k. 30 S 43/2007-99 z 27. januára 2009 vyplýva, že k zrušeniu odvolacieho rozhodnutia úradu práce č. j. A/2006/20585, č. z. A/2007/036168 z 23. apríla 2007 došlo preto, že *„bol súdu doručený spis týkajúci sa predmetnej veci, ktorý však nie je kompletný a na základe tých listín, ktoré sa v ňom nachádzajú, nie je možné v potrebnom rozsahu preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného ani prvostupňového správneho orgánu“*. Ďalej dospel k záveru, že *„napadnuté rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné z dôvodu, že žalovaný nepredložil úplný administratívny spis; ... nebolo možné zistiť na základe čoho a kedy sa začalo správne konanie vo veci opätovného zaradenia do činnnej štátnej služby, či žalobcovi (pokiaľ sa toto konanie nezačalo z jeho podnetu) bolo doručené oznámenie o začatí konania, či mu bola daná možnosť, aby sa v primeranej lehote k začatiu konania vyjadril, či a aké procesné úkony boli vykonané.“* Ďalej krajský súd uviedol, že *„v spise sa nenachádzajú žiadne listinné doklady ohľadne trestného stíhania žalobcu a jeho ukončenia, pritom na tieto listiny sa žalovaný odvoláva v odôvodnení svojho rozhodnutia zo 6. februára 2007“*. Krajský súd

v odôvodnení zamietavého uznesenia týkajúceho sa návrhu na doplnenie rozsudku uviedol len, že *„bolo teda na úvahe a posúdení súdu, či v konkrétnom prípade existovali okolnosti i na zrušenie napadnutého prvostupňového rozhodnutia tak, ako mu to umožňuje ustanovenie § 250j ods. 3 OSP“*. Najvyšší súd v potvrdzujúcom uznesení uviedol, že *„v § 166 OSP je taxatívne vymedzené, v ktorých prípadoch je možné doplniť rozsudok, pričom v danom prípade nešlo o takéto dôvody“*. Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje, že predmetom konania pred krajským súdom bolo od samého počiatku preskúmanie odvolacieho, ale aj prvostupňového rozhodnutia úradu práce. Potvrdzuje to aj krajský súd, ktorý sa v odôvodnení rozsudku touto časťou predmetu konania zaoberal, keď uviedol, že *„bolo teda na úvahe a posúdení súdu, či v konkrétnom prípade existovali okolnosti i na zrušenie napadnutého prvostupňového rozhodnutia zo dňa 6. 2. 2007 tak, ako mu to umožňuje ustanovenie § 250j ods. 3 OSP“*. Najvyšší súd sa teda stotožnil s názorom krajského súdu a len úsečne pripomína, že toto ustanovenie dáva súdu iba možnosť, a nie povinnosť zrušiť prvostupňové rozhodnutie. Úvahu dopĺňa právnym názorom, podľa ktorého *„Súd nie je povinný samostatne odôvodňovať, prečo dospel k záveru zrušiť, resp. nezrušiť aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, nakoľko táto skutočnosť vždy vyplýva zo skutkových okolností konkrétneho prípadu.“* Podľa sťažovateľa sa však najvyšší súd vôbec nezaoberal a dostatočne nevysporiadal s jeho právnymi názormi uvedenými v odvolaní, ale ani s ustálenou judikatúrou v otázke nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre jeho zmätočnosť, na ktorú sťažovateľ poukázal. Sťažovateľ je preto presvedčený, že pokiaľ najvyšší súd v odôvodnení uznesenia vôbec neuviedol, na základe čoho dospel k záveru, že nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky na doplnenie rozsudku, ak vyslovil názor, že súd nie je povinný samostatne odôvodňovať, a ani vôbec neodôvodnil, na základe akých skutkových a právnych záverov bolo uznesenie krajského súdu správne, a dokonca, že ho nebolo potrebné náležite odôvodniť v predmetnej časti, potom vážne pochybil. Sťažovateľ je presvedčený, že treba venovať rozhodnutiam dostatočnú a výraznú pozornosť a v dostatočnej miere a presvedčivým spôsobom ich odôvodniť. Uznesenie najvyššieho súdu je preto vzhľadom na absenciu náležitého odôvodnenia arbitrárne. Právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého *„súd nie je povinný samostatne odôvodňovať prečo dospel k záveru...“*, je nesprávny a arbitrárny, a to najmä v súvislosti s preukázanou skutočnosťou, že vo veci samej nebolo možné preskúmať rozhodnutie úradu práce, pretože zo spisu vôbec

nie je zrejmé dodržanie základných postupov správneho konania, a to od samého jeho začiatku.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na právnu istotu a na súdnu ochranu podľa čl. 46 a čl. 48 ústavy s tým, aby bol rozsudok (správne má byť zrejme uznesenie, pozn.) z 19. mája 2009 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Napokon požaduje náhradu trov konania.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 30 S 43/2007-112 z 1. apríla 2009 vyplýva, že ním bol okrem iného zamietnutý návrh sťažovateľa na doplnenie rozsudku krajského súdu č. k. 30 S 43/2007-99 z 27. januára 2009. Podľa názoru krajského súdu predpokladom doplnenia rozsudku je, že súd v rozsudku nerozhodol o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti. Tento výpočet dôvodov doplnenia rozsudku podľa § 166 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je taxatívny. Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Jeho predpokladom bolo predloženie úplného administratívneho spisu zo strany úradu práce. Takýto spis úrad práce nepredložil, čo bolo dôvodom na postup podľa § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku spočívajúci v zrušení odvolacieho rozhodnutia úradu práce. Z ustanovenia § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že súd môže podľa okolností zrušiť i prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Bolo teda na úvahe a posúdení súdu, či v konkrétnom prípade existovali okolnosti aj na zrušenie prvostupňového rozhodnutia, a to aj v prípade, ak sa sťažovateľ domáhal zrušenia oboch rozhodnutí. Nemožno sa potom stotožniť s názorom sťažovateľa, že súd nerozhodol o celom predmete konania, ak nezrušil aj prvostupňové rozhodnutie úradu práce. Je potrebné dôsledne rozlišovať medzi návrhom na začatie konania (žalobou) podľa § 80 Občianskeho súdneho poriadku, keď je súd viazaný petitom a tento musí svojím rozhodnutím celkom vyčerpať, a žalobou o preskúmanie rozhodnutia podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku ponecháva na úvahe súdu, či zruší len rozhodnutie správneho orgánu vydané v odvolacom konaní alebo aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 246/2009 z 19. mája 2009 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie krajského súdu č. k. 30 S 43/2007-112 z 1. apríla 2009. Krajský súd zamietol návrh sťažovateľa na doplnenie svojho rozsudku o výrok, ktorým by zrušil aj prvostupňové rozhodnutie úradu práce. Sťažovateľ v podanom odvolaní opakovane žiadal, aby bol výrok rozsudku krajského súdu doplnený aj o zrušenie prvostupňového rozhodnutia, keďže krajský súd vôbec neuviedol, akými právnymi názormi sa riadil a na základe čoho dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na zrušenie prvostupňového rozhodnutia úradu práce. Podľa jeho názoru ak je rozhodnutie správneho orgánu zmätočné a pre nezrozumiteľnosť nepreskúmateľné, potom je to dôvod na jeho zrušenie, a to tak pokiaľ ide o prvostupňové, ako aj druhostupňové rozhodnutie. Podľa názoru najvyššieho súdu treba vychádzať z ustanovenia § 250j ods. 3 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu, ak rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento zrušil odvolacie rozhodnutie úradu práce podľa § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že úrad práce nepredložil kompletný administratívny spis. Najvyšší súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné doplniť len to, že v § 166 Občianskeho súdneho poriadku je taxatívne vymedzené, v ktorých prípadoch je možné rozsudok doplniť, pričom v danom prípade nešlo o takéto dôvody. Z ustanovenia § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku jednoznačne vyplýva možnosť, nie však povinnosť súdu zrušiť aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu v prípade, ak súd podľa okolností dospeje k záveru, že je takýto postup vhodný, pričom v danom prípade nie je viazaný dôvodmi žaloby. Súd nie je povinný samostatne odôvodňovať, prečo dospel k záveru zrušiť, resp. nezrušiť aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, keďže táto skutočnosť vždy vyplýva zo skutkových okolností konkrétneho prípadu.

Z dátumovej pečiatky krajského súdu vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu mu bolo spolu aj so spisom zaslané z najvyššieho súdu 16. júla 2010.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľa so skutočnosťou, že krajský súd zrušil svojím rozsudkom iba odvolacie rozhodnutie úradu práce, hoci podľa presvedčenia sťažovateľa existovali dôvody aj na zrušenie prvostupňového rozhodnutia, pričom sťažovateľ sa domáhal v podanom návrhu zrušenia oboch rozhodnutí. Napriek tomu však všeobecné súdy nevyhoveli jeho návrhu na doplnenie rozsudku o výrok, ktorým by bolo zrušené aj prvostupňové rozhodnutie.

Z argumentácie sťažovateľa je zrejmé, že primárne nie je spokojný so skutočnosťou, že bolo zrušené iba odvolacie rozhodnutie. Sťažovateľ teda nekoncentruje svoju argumentáciu o porušení označených práv na to, že o jeho návrhu na zrušenie (aj) prvostupňového rozhodnutia nebolo rozhodnuté (či kladne, či záporne) vo výrokovej časti rozsudku krajského súdu, ale iba v jeho odôvodnení. Z tohto dôvodu aj ústavný súd považuje za správne zaoberať sa vecou iba z pohľadu primárne uplatňovanej námietky.

Z predložených listinných dôkazov je nepochybné, že krajský súd zrušil odvolacie rozhodnutie úradu práce z dôvodu, že mu tento nepredložil úplný administratívny spis. Takáto skutočnosť je bez ďalšieho dôvodom na zrušenie právoplatného rozhodnutia podľa

§ 250j Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd bližšie vymedzil viaceré sporné otázky, ktoré nebolo možné zodpovedať práve s poukazom na neúplnosť administratívneho spisu.

Ústavný súd je presvedčený, že hoci ustanovenie § 250j ods. 3 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku dáva súdu priestor na uváženie, či podľa okolností zruší popri odvolacom rozhodnutí aj prvostupňové rozhodnutie, neznamená to, že by mohol všeobecný súd postupovať v tomto smere svojvoľne, ba dokonca bez konkrétneho zdôvodnenia. Tým viac to platí v prípade, ak sa účastník konania výslovne domáha toho, aby bolo zrušené aj prvostupňové rozhodnutie.

V daných súvislostiach treba uviesť, že z odôvodnenia uznesenia krajského súdu dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vyplýva, že v danom prípade podľa okolností neprichádzalo do úvahy zrušenie prvostupňového rozhodnutia. Za situácie, keď bolo odvolacie rozhodnutie zrušené pre neúplnosť spisov úradu práce, sa krajský súd meritom veci v podstate vôbec nezaoberal. V hypotetickej rovine to znamená, že prvostupňové rozhodnutie úradu práce môže byť v merite veci v súlade so zákonom za predpokladu, že určité rozhodujúce skutočnosti budú po predložení úplného administratívneho spisu potvrdené. Takéto zdôvodnenie pre nezrušenie prvostupňového rozhodnutia sa nejaví ústavnému súdu ani ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené. Preto ani nie je daná potreba do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasiahnuť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2010